

Bc. Věra Dvořáková: Fantasy cony jako setkání na prahu liminality: fenomén cosplay v České republice

Diplomová práce, 71 str., obrazové a textové přílohy

Posudek vedoucí práce

Předkládaná práce se věnuje tématu, které v našem kontextu nebývá příliš často antropologicky reflektováno: fenoménu „cosplay“, kostýmní hry, která spočívá v tvorbě kostýmů a následné performanci vybraných filmových/literárních postav. Autorka se se snaží zodpovědět, „jaké jsou důvody a podněty pro to, aby se lidé začali zabývat cosplayem, co to znamená být cosplayerem a jaké aspekty tato činnost přináší“ (str. 13). Dochází k závěru, že cosplayeri jsou k této zálibě přivedeni především díky sociálním kontaktům a účasti na tzv. fantasy conech, kostýmní hra spojená s performancí pro ně představuje vstup do alternativního, fiktivního světa, který jim umožňuje dočasný únik ze všedního života. Důležitou roli hraje také možnost ukázat vlastní dovednosti a schopnosti při tvorbě kostýmu a předvádění konkrétních postav.

Autorka zkoumanou problematiku nahlíží dvěma komplementárními teoretickými úhly pohledu. Cosplay považuje za vážnou zálibu, „serious leisure“ (Stebbins), volnočasovou aktivitu, která může vyžadovat profesionální dovednosti a které aktéři mohou podřízovat i své pracovní kariéry. Setkávání cosplayerů na fantasy conech, spojené s performancemi kostýmů a postav, pak interpretuje turnerovskou perspektivou liminiodu a kvaziliminální communitas.

Domnívám se, že autorka provedla poctivou terénní práci, díky níž se jí podařilo pochopit význam cosplaye a jeho pozici v mnohovrstevnaté a multitematické realitě tzv. fantasy fandomu, reálné i virtuální komunitě příznivců fantasy a sci-fi literárních (a filmových) žánrů. Zároveň se jí dle mého názoru podařilo nahlédnout fenomén z émické perspektivy aktérů a pochopit tak význam (mnohdy bizarních) kostýmních her pro jejich seberealizaci i vyjednávání osobní identity. Na druhou stranu si myslím, že teoretické zarámování zkoumané problematiky by mohlo být přesvědčivější: zejména uchopení cosplaye jako liminoidního fenoménu je poněkud mlhavé a mohlo by být podepřeno jasnějšími argumenty.

Přes tuto výtku se však domnívám, že práce splňuje nároky, kladené na diplomovou práci, text doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm velmi dobře.

V Pardubicích 20. 7. 2016

Jana Jetmarová